

Posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu

W dniu 21 października 1954 roku odbyło się posiedzenie Rady Naukowej IEOP, któremu przewodniczył rektor SGPiS prof. dr Oskar Lange.

Zasadniczym tematem obrad było przedyskutowanie i zaopiniowanie planu prac naukowo-badawczych Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu na 1955 rok.

Na wstępie dyrektor IEOP, mgr inż. Ilja Epsztejn, scharakteryzował plan prac naukowo-badawczych na rok 1955, wskazując na zasadnicze kierunki planowanych prac. Projekt planu prac IEOP na 1955 rok obejmuje ponad 100 tematów. Najważniejszą grupę, bo około 50% stanowi tematyka z dziedziny ekonomicznej, i ten poważny wzrost tej grupy tematów w porównaniu do planów ubiegłych lat stanowi zasadniczą charakterystykę planu. Pozostała ilość — około 50 tematów — obejmuje opracowania naukowe z zakresu technicznego normowania, gospodarki materiałowej, organizacji administracji przemysłowej, organizacji i techniki biurowości itp.

Plan przewiduje również odpowiednią rezerwę funduszu czasu na prace zlecone przez władze zwierzchnie, oraz inne prace naukowo-badawcze, które — zgodnie z polityką gospodarczą partii i rządu — byliby szczególnie pilne i ważne do rozwiązania. Opracowania naukowe Instytutu po opiniach odpowiednich specjalistów z danej dziedziny, publikowane będą w wydawnictwach Instytutu EOP: „Prace Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu”, „Studia i Materiały” oraz w czasopiśmie „Ekonomika i Organizacja Pracy”, jak również popularyzowane w formie odczytów, referatów, biuletynów itp.

Instytut przewiduje w jeszcze większym, niż dotychczas, stopniu współpracę z przemysłem. Dla dalszego rozwoju Instytutu ważnym jest zacieśnienie współpracy z innymi instytucjami naukowymi, współpraca z Zakładem Ekonomicznym PAN, odpowiednimi katedrami wyższych uczelni, Naczelną Organizacją Techniczną, Centralną Radą Związków Zawodowych i in.

Współpraca ta odbywać się będzie na płaszczyźnie wzajemnej wymiany doświadczeń, wspólnego organizowania konferencji i zjazdów naukowych. Instytut Ekonomiki i Organizacji Przemysłu zwraca stałe szczególną uwagę na szkolenie młodych kadr naukowych, na nieustanne podnoszenie ich kwalifikacji. W tym też kierunku opracowany został dalszy plan szkolenia wewnętrznego z dziedziny ekonomiki i organizacji socjalistycznego przedsiębiorstwa przemysłowego oraz z ekonomii politycznej, będący kontynuowaniem szkolenia ubiegłych lat. W związku z dekretem Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, dopuszczającym prowadzenie w instytutach naukowo-badaw-

czych aspirantury, Instytut Ekonomiki i Organizacji Przemysłu rozpoczyna starania o nadanie mu tych uprawnień. Prowadzenie aspirantury z dziedziny nauk ekonomicznych w IEOP pozwoli na szybsze podniesienie kwalifikacji naukowych młodych kadr.

W roku 1955 Instytut Ekonomiki i Organizacji Przemysłu zmierza do pewnych zmian organizacyjnych, idąc w kierunku tworzenia — zgodnie z sugestiami Rady Naukowej, oraz wytycznymi PKPG — nowych zakładów problemowych, a mianowicie: (1) Zakładu rachunku gospodarczego, (2) Zakładu planowania (technicznego - przemysłowo - finansowego), (3) Zakładu gospodarki materiałowej, (4) Zakładu gospodarki remontowej i narzędziowej.

Utworzenie tych czterech nowych zakładów przy Instytucie niewątpliwie pomoże do naukowego uogólnienia dotychczasowych opracowań danych problemów, oraz dalszego ich pogłębienia.

Referent przedstawił propozycję PKPG, dotyczące rozszerzenia planu prac Zakładu Przemysłu Hutniczego i Zakładu Przemysłu Chemicznego, prosząc jednocześnie zebranych o krytykę przedstawionego projektu planu, która pomogłaby we właściwym ustawieniu planu prac naukowo-badawczych Instytutu.

Omawiając przedstawiony do zaopiniowania projekt planu, członkowie Rady Naukowej wskazali na konieczność ściślej sformułowania poszczególnych tematów, aby uniknąć w przyszłości pewnych nieporozumień co do zakresu i treści zaplanowanych prac. Poruszone również zagadnienie takiego doboru tematów, który umożliwiłby kompleksowe uogólnienie doświadczeń naszych przedsiębiorstw przemysłowych. Ta sprawa wywołała szeroką dyskusję, w której poruszone również zagadnienie form współpracy nauki z przemysłem. Członkowie Rady Naukowej wskazali na konieczność uzupełnienia planu prac nowymi, szczególnie ważnymi na obecnym etapie, tematami.

Członek Rady Naukowej — mgr inż. Tadeusz Wasiljew — po omówieniu planu Zakładu Przemysłu Hutniczego, wysunął propozycję rozważenia możliwości dokonania opracowań z zakresu lokalizacji przedsiębiorstw przemysłowych, a także organizacji pracy biur projektowych. Wskazał on również na konieczność bliższej współpracy z Instytutem Organizacji Przemysłu Maszynowego, utworzonym na bazie Zakładu Przemysłu Maszynowego Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu.

Członek Rady Naukowej — dyr. mgr inż. M. Niesiołowski — omawiając plan Zakładu Przemysłu Chemicznego stwierdził, że plan obejmuje w zasadzie zasadnicze zagadnienia, których opracowanie

potrzebuje przemysł. Jednocześnie poparł on propozycję PKPG odnośnie włączenia do planu tego Zakładu tematu dotyczącego opracowań metodologii obliczania bilansu mocy produkcyjnej fabryki chemicznej, w szczególności dla syntezy chemicznej w dziale produkcji amoniaku i sody. Członek Rady Naukowej — dyr. mgr S. Róg — omawiając plan Zakładu Przemysłu Włókienniczego zaproponował włączenie takich tematów jak sposób rozliczania się z surowca z uwzględnieniem strat powstałych z różnicy stopnia wilgotności, oraz metody obliczania zdolności produkcyjnej dla przemysłu wełniarskiego, włókien łykowych, oraz przemysłu roszarniczego (ten ostatni temat wspólnie z Politechniką Łódzką).

Dyrektor Róg wskazał również na konieczność nawiązania współpracy Instytutu ze statystykami, w szczególności w zakresie zastosowania statystycznej kontroli jakości produkcji w takich przemysłach, jak np. w hutnictwie, przemyśle spożywczym i włókienniczym.

Wiceprzewodniczący Rady Naukowej — Dyr. Gen. Czesław Chmielewski — szczegółowo omówił plan poszczególnych zakładów naukowych Instytutu wskazując w pierwszym rzędzie na szereg niejasności w sformułowaniach niektórych tematów, co zniekształca obraz faktycznych zamierzeń danego zakładu. Zwrócił uwagę, że Instytut Ekonomiki i Organizacji Przemysłu w swojej wieloletniej działalności naukowej posiada poważne osiągnięcia; są pewne dziedziny, jak np. gospodarka materiałowa, ekonomika piac i zatrudnienia, techniczne normowanie pracy, z których Instytut posiada wiele opracowań szczegółowych, przystosowanych dla różnych branż przedsiębiorstw przemysłowych. W chwili obecnej Instytut posiada więc dostateczne materiały, aby rozpocząć opracowania tych zagadnień w skali szerszej, opracowania uogólniające, dla całych gałęzi przemysłu. W związku z tym Dyrektor Gener. Chmielewski wskazał na konieczność dokonania pewnej wewnętrznej reorganizacji w kierunku tworzenia w Instytucie zakładów problemowych, z odpowiednimi sekcjami branżowymi.

Dalej zaproponował on badanie zagadnienia wydajności pracy przez analizę działalności paru zakładów przemysłowych na przestrzeni kilku lat, Instytut Ekonomiki i Organizacji Przemysłu powinien w znacznym stopniu wyzwoić się z dotychczasowej praktyki działalności na wyłączne usługi przedsiębiorstw przemysłowych; na szeregu przykładach wskazał, że przedsiębiorstwa przemysłowe, względnie Centralne Zarządy Przemysłowe posiadają możliwości rozwiązywania niektórych zagadnień we własnym zakresie, bez potrzeby korzystania z usług Instytutu.

Dlatego też Instytut Ekonomiki i Organizacji Przemysłu powinien skoncentrować się przede wszystkim na opracowaniach naukowych o charakterze uogólniającym dotychczasowe osiągnięcia przedsiębiorstw przemysłowych. Takim charakterystycznym kierunkiem w obecnym okresie na który powinien zwrócić Instytut szczególną uwagę, jest zagadnienie obniżki kosztów własnych w przedsiębiorstwach przemysłowych.

Z tematem wypowiedzi dyr. gen. Czesława Chmielewskiego wywiała się szeroka dyskusja, w której zabierali głos wszyscy członkowie Rady Naukowej, oraz zaproszeni na zebranie kierownicy Zakładów Naukowych IEOP.

Przedmiotem dyskusji była sprawa form współpracy nauki z przemysłem. Dyskutanci potwierdzili słuszną drogę Instytutu w nawiązywaniu współpracy z poszczególnymi przedsiębiorstwami przemysłowymi.

Z kolei zabierali głos kierownicy poszczególnych Zakładów IEOP, omawiając sposób opracowania planów i uzasadnienie umieszczenia w nich danych tematów.

W podsumowaniu dyskusji, Przewodniczący Rady Naukowej prof. dr Oskar Lange stwierdził, że plan Instytutu na 1955 rok oznacza duży postęp w zakresie planowania tematyki, przez skoncentrowanie się w pierwszym rzędzie na zagadnieniach ekonomicznych.

Zaproponował on, aby w związku z uwagami, jakie padły w dyskusji, nawiązać współpracę w zakresie takiej tematyki, jak np. lokalizacji przemysłu z Zakładem Ekonomicznym PAN, w zakresie statystycznej kontroli jakości z Instytutem Matematycznym. Zagadnienie statystycznej kontroli jakości produkcji jest bardzo ważne i należałoby jak najszybciej przystąpić do pracy nad jej praktycznym zastosowaniem. Statystyka ma też znaczne zastosowanie i do rozwiązywania innych zagadnień, np. w przemyśle odzieżowym w antropometrii, w planowaniu asortymentu, normalizacji wyrobów itd.

Omawiając zagadnienie kryteriów zakończenia pracy prof. Oskar Lange zaproponował w celu stworzenia szerszej podstawy do dyskusji, sporządzenie kontrolnego wykazu prac Instytutu z punktu widzenia ich praktycznego wykorzystania.

Na zakończenie zabrał głos przedstawiciel Departamentu Techniki PKPG mgr Halwie, wskazując na konieczność przystąpienia Instytutu do współpracy nad przygotowaniem projektu planu gospodarczego na lata 1956—1960.

Kończąc posiedzenie, Rada Naukowa Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu powzięła uchwałę pozytywnie oceniającą projekt planu na rok 1955. (jo)